

# НАШЕ ЖИТІЯ OUR LIFE

ЧИСЛО 62

19. ГРУДНЯ 1946 р.

РІК II

## ВІДПОВІДЛЬНІСТЬ ПРЕСИ

Друковане слово взагалі і періодична преса зокрема - це велика сила. Недарма називають пресу "великодержавою" Відома річ, що більшість людей не має свого власного ви-робленого погляду на громадські, політичні, господарські, мистецькі, літературні та інші справи. Ці погляди їм приносять книга і газети. Преса діє готові формулі, що "спонжається" поодинокими людьми так, як розрекламовані ліки, матерії, солодощі і т.д. Талановитий і підготований журналіст, що молодіє живим стилем, може захопити уяву і чуття своїх читачів так, як це може зробити добрий промо-вець. Але окрім хисту і знання, добрий журналіст, достой-ний цього імені, мусить мати також і МОРАЛЬНУ ОСНОВУ.

Завдання чесного журналіста СВІДОМО СЛУЖИТИ ДЛЯ ДОБ-РА СВОГО НАРОДУ. Ця служба не може бути виконана, якщо журналіст відходить від правди і уживає обману, перекру-чування і іде слідом за чуттям злоби і ненависті. Такі журналісти бувають, але вони не несуть нічого доброго для свого народу. Навпаки, вони затроюють свою злобністю гро-мадське життя, вони, за словом поета, - "орють лихо, лихом засівають".

Наслідки діяльності таких журналістів-демагогів мо-жуть бути страшні. Тим страшніші, чим нижче стоїть у ко-тромусі народі політична культура.

Візьмімо приклад: талановитий журналіст і промовець Ленін учив своїх однодумців, що в політиці для досягнен-ня завдання всі засоби дозволені. Тому він радив журна-лістам своєї партії викликати в народних масах "найгі-ші підозріння" супроти провідників інших партій /напр., "запоранці капіталу" і т.д./.

Гітлер і Гебельс були майстрами цієї безсовісної пропаганди. Вони старалися викликати між своїми німець-кими читачами і слухачами ненависть і погоруду до інших народів. Цію пропагандою вони повели німецький народ до війни і до катастрофи. Талановитий, але неправдивий жур-наліст Донцов затруїв був своєю пропагандою проти демок-ратії велику частину української молоді на Західній Ук-раїні, і наслідки цієї пропаганди ми відчуваємо й досі. Приміром, Його хвала хижакам /він пише "драліжники"/ ви-ховала серед деякої частини нашої молоді погляд, що кож-ний може діяти для себе самого або для вузько-партийної вигоди, не оглядаючись на загальногромадський інтерес. Таке прославлювання "драліжників" приводить до розвитку себелюбства, зарозуміlosti, безоглядності в громаді і в народі.

Тому, коли шукати справжніх винуватців за бешкети і безправні вчинки, що так часто стаються тепер у різних осередках нашої еміграції, то не шукаймо їх між тими запамороченими, афганізованими людьми, що виконують дані вгори накази. Віна падає на ДІАСНИХ СПРИЧИНІНІВ ЗЛД: на тих, що ці накази дають, що за таку "партийну лінію" ве-дуть пропаганду в пресі. Відповідальні журналіст ста-рається вплинути на розум своїх читачів, він оперує ро-зумовими, логічними доказами. Журналіст-демагог хоче у-дарити на сліле, неконтрольоване розумом ЧУТТА, він на-магається викликати в людях гнів, ненависть, підозріння або фантастичні мрії і надії на політичне чудо: "рай на землі", всесвітні панування і т.д. Головне знаряддя та-кої пропаганди - НЕПРАВДА, обман і те, що народня мова називає "дурисвітством". Журналіст-демагог, замість пі-дносяти масу на вищий моральний рівень, іде по лінії найменшого спротиву: він жene масу на необдумані, без - глуваді вчинки.

Ця тема про відповідальність журналіста і письмен-ника за своє писання не нова. Російський поет Крілов у

своїй байці "Сочінітель і разбойник" вину письменника, що викрав до злого діла, уважає за БІЛЫМІУ нік вину раз-бійника, що злочин виконав. В романі Достоєвського "Бра-ти Карамазови" вина за убивство падас не на недоумка-ку-харя Смердякова, що був фізичним убивником свого батька, а наченого Івана Карамазова, бо цей переконав Смердя-кова, що в убивстві нема ніякого гріха.

Слід підчеркнути ще одно: демагоги-журналісти і не-журналісти знають, що їхнє верно неправді не має добро-го ґрунту між людьми зрілого віку, що замкнути критично думки. Тому демагоги накидаються на недосвідчену молодь, грають на її почуттях, заманюють юнаків у свої генера-голосники словами і величними фразами. Таке морально-по-літичне нащення молоді є НАЙБІЛЬШИМ ЗЛОЧИНОМ супроти о-диниць і супроти інтересів нашого народу. "Горе тому, хто спокусить цих малюків /дітей/, - сказано в Евангелії: кра-ше такому потонути в морській пучині з каменем на шкі!

Щоб не здавалися наші слова теоретичною "моральню проповіддю", наведемо деякі факти:

Чи це відповідальний журналіст, що всіх інших, крім своєї групи, називає "мертвими душами"?

Або: як можна оцінити журналістичну, що всіх, нез-гідних з певною групою, проголосує за "сервілістів" /от-же - прислуїнків Гітлера чи інших диктаторів/, а свою партію підносить до небес, як спасителів батьківщини?

Як ставиться до журналістів, що кожне слово демок-ратичної критики їхньої політики та ідеології називають просто "доносом"?

Звісно, деякі зарозумілі люди думають, що вони та-кі велики, що за свої діла відповідати будуть тільки "перед Богом та історією", а тому їм критика сучасників противна і нестерпна. Але ми, прості люди з здоровим прак-тичним розумом, не хочемо судитися з нашими сучасника-ми аж після смерті перед Богом або перед такою неозначеною інстанцією як "історія". Ми хочемо РОЗУМНОГО ПОРЯДКУ в нашім національнім житті ВЖЕ ТЕПЕР. Ми знаємо, що демо-кратичний лад ніякому народові не впав з неба: мусили довгі покоління тяжко і часто криваво боротися за свої людські громадянські і політичні права. Знаємо, що у себе будемо мати такий лад, якого заслужимо: якщо буде-мо правдиві, свідомі, культурні та організовані, то з-добудемо лад демократичний. Коли ж дозволимо ширитися між нами безвідповідальні демагоги всіх "хових" журналістів, то неминуче опинимось під нагасм якоїсь ді-ктаторської вагти, що не знає іншого аргументу в полі-тичній боротьбі як тільки кий, ломак, ніж, камінь, ку-лак і, як завершення всього, - СВІДОМА НЕПРАВДА.

## ЮГОСЛАВІЯ під червоною зіркою.

/ За "Рідерс Дайджест", жовтень 1946 /

Не є це, звичайно, ознака спокійних часів, коли широкий загал читає масово політичну літературу. Зви-чайно до цього змушує обставини, війна або страх під-від нею. Коли тепер подіняться на книжки, що найбільше роз-ходяться в Америці /т.зв.бестселлеры/, то знаходимо там між політичною літературою на перших місцях книжки про СССР. Росія стала предметом масового зацікавлення. Чи це книжка Віктора Кравченка "Я вибрав свободу", чи це книжка Віллієма Булліга "Великий глобус сам", - зацікав-лення Росію поставило ці книжки на перше місце в про-дажі.

Мабуть подібна доля єде книжку Богдана Радіци "Тра-гічна лекція Югославії для світу", що саме друкується. Сам Богдан Радіца - хорват, визначний журналіст, що був довгі роки високим урядовцем югославського правлін-ства. Попавши на еміграцію в час війни, він під впливом подій на батьківщині рішив, що "Демократична Федерація на Югославії" югославська Республіка під проводом Тита є єдиний вихід для народу. Він почав служити своєму пером цій но-вій владі. В листопаді 1944 р. він вернувся додому. В Білгороді він побачив червону армію з кличем "дайш ча-сік".

"Чого ви вернулися з це нехто?" - питалися Його зна-йомі. Це Його ще не вразило. Здивувало Його, однак, як він мусив дістати для себе так звану "характеристику", щоб одержати посаду начальника відділу закордонної преси в міністерстві інформації. Для Радіци характеристику при-готував один комуніст з міністерства. Він сказав Радіци, що в нього є "чорна пляма", а саме - книга "Агонія Ка-ро-пі", видана 1940 р. Ця книга була антифашистська, де-

мократична, отже некомуністична. Діставши свою посаду, Радіца побачив, що він нічого не може рішати, і що за кожним некомуністом стоїть комуніст, що діригає усім життям. За міністром інформації, Савою Косановичем, стояв його "помішник" комуніст Велко Корач. За міністром закордонних справ Шубашичем, одним з провідників селянської партії, стояв Едуард Кардель. Наїрільшим відкритим для Радіци було, що сам Тіто, прем'єр, міністер оборони, маршал, член югослов "янського політбюро", сам є теж тільки лялькою. Сам Тіто живе в Білому Палаці принца Павла, що мав бути переданий "ділянка робітників і селян", як це раніше трубила Титова пропаганда. Тут Тіто показував відвідувачам Галерії образів, неначе б вони висловлювали його особистий смак. Він уміє виступати. Очаровувати людей своїм мужнім усміхом, вдягнувшись, як Герінг, жестикуючи, мов Муссоліні. Однаке при всьому цьому він не говорить власних слів. Всі його промови складають Зузевич-Герінг, міністер фінансів, і Мілован Діліс, чорногорець, Сталінів приятель, член політбюро. Комунізм, зазначає Радіца, це Влада бюрократії. Паном югослов "янської бюрократії" є Едуард Кардель, присадкуватий словінцем. Він вивчав комуністичну методологію в Москві. Він представник Югославії в ООН.

За всім слідкує "Відділ для Оборони Народу /ОЗНА/. Ця організація вишколена найкращими советськими спеціалістами для шпіонажу і ліквідації. Контролюється все, включно до комуністичних членів уряду. 100 тисяч агентів слідкує за всім життям. ОЗНА розпоряджається ще й як найкраще годованою, озброєною гардією ЮНІ, корпусом подібним до Гітлерових СС-ів. На чолі ОЗНА стоїть генерал Ранкович. Від нього залежить доля кожного громадянина. Кожний може пропасти без сліду. Август Кошутич, заступник голови хорватської селянської партії, був заарештований. Шубашич, міністер закордонних справ, член тієї ж партії, не міг добитися від них побачення, не те щоб його визволили. В Загребі і околиці було заарештованих 70000 осіб. Самі комуністи признаються, що від часу визволення вони "позвабилися" 50000 югослов "ян". Це є система. Це знищення середньої класи. Під час найстрашнішого терору відбулися вибори. Ясно, що не можна було за таких обставин голосувати інакше, як "так". Дехто за границею був захищений цими "демократичними" виборами. Для нас найкраще пояснить демократичність югославського народного зіборання" начальник ОЗНА ген. Ранкович. Він сказав на засіданні цієї "скупщини" 24 березня 1946:

"Ті, що протиляться політиці сучасного режиму, не можуть, очевидно, прийти до влади через вільні вибори. Вони не можуть брати участі в уряді. Вони навіть не можуть існувати як толерована опозиція".

За всім цим твором стоїть СССР. Рішення Тіта віходять з політбюро, рішення політбюро - з советського посольства, а рішення посольства ідути з Москви. Росія все старається пхнути Югославію проти Америки. В готелі "Москва" сходиться молода югослов "янська комуністична еліта" з росіянами, дискутує про Тріест, британський "імперіалізм" і американський "фашизм". Дискусія кінчаста - висновком, що світ замали, тому може мати тільки одного пана, і ним буде СССР: мовляв, - як розіб'ємо Америку, вона дістане народну владу таку, як Югославія. Сам Кардель заявив у тайній інструкції для провідників партії, що пролетарська революція є в поході і піде французьким наступом на імперіалістичну систему. Інші же в прилюдних промовах заявляють, що вони проти Англії і Америки і всіх "світових імперіалістичних сил".

Цілі комуністів - війна внутрі і назовні. Це, ясно, не могло подобатися некомуністичним членам уряду. Один за другим вони почали усуватися. Шубашич усунено за те, що він хотів мати побачення з д-ром Мачеком, головою хорватської селянської партії. Мачек поробував на еміграції в Парижі. Сам Радіца хотів усунутися, тільки побачив, що без згоди згори не може піти навіть на демісію. Справжній шеф його міністерства, Корач, Йому пропонував вступати в компартію. Радіца відмовився. Корач Йому на те відповів: "Пане Радіца, ви, чоловік без ідей, ви не могли б убити когось заради ідеї..."

Війство практикується так, що, для показу вірності ідеї, сини-комуністи розстрілюють батьків не-комуністів, шкільні товариши стрілюють своїх шкільних товаришів. Більшо - це прямо спор! Одного разу д-р Любо Леоніч, один з найвідзначенніших югослов "янських фашистів", тепер комуніст і посол у Лондоні, заявив Радіци, що треба розстріляти Сплітського архієпископа Боніфачича. Чому? Щоб показати, що комуністи не бояться церкви...

Москва хоче створити, ча думку Радіци, з шести народів Югославії, Албанії і Болгарії Федерацію, що потім прилучиться б до СССР. Найбільшою перешкодою для цього є непопулярність Росії між населенням від того моменту, як большевики з'явилися в Югославії, і передусім церкви. Проти неї і наставлений удар комуністів.

Популярність Америки в Югославії зросла неймовірно. Всі знають, що поміч ЮНРРА, що спасла мабуть 500000 населення, прийшла з Америки. Америка є для всіх ідеалом свободи. Радіца наприкінці заявляє, що не хоче американцям радити, що вони мають робити. Він іх тільки остерігає, щоб були обережні з людьми, що вживаюти всі слова в іншому розумінні, для яких демократія - диктатура, а мир - різанина. Він іх остерігає, щоб не попали в руки "дурного сурму".

Це - зміст книги, що зображує "титолітаризм", як що систему називають у Білгороді. Проблема, як найти можливість співіснути з цією системою, обмінувшись війною, - мутичить багатою американських політиків і публіцистів. Більшість приходить до висновку, що утримування великих військових сил, таких, що забезпечували б постійно велику перевагу над Росією, примусить її знайти шлях для мирного співежигу. Дехто, правда, знов думає, що передання советської атомової бомби автоматично усунуло б усі непорозуміння, всієве недовір'я, та іх не слухають. Всі хотят якимнебудь способом рішучи советську проблему, але справа труда, бо, як висловився один публіцист, - немає спеціалістів від советських справ, а є тільки різні ступні незнання.

Подав Н.О.

## СВІТ потребує робочих рук

Після війни народне господарство багатьох держав стоять перед тяжкою до розв'язання проблемою браку робочих рук.

Цей стан річей помічаємо, напр., в Чехословаччині. Протягом останнього року вона виселила з своїх теренів більше двох міліонів німців. Брак робочих рук відчувається тут особливо в гірничій промисловості, де працюють численні бригади добровольців, що складаються з робітників, урядовців, представників вільних професій, студентів, тощо.

Такі ж бригади працювали в чехословачькому сільському господарстві під час сьогорічних жнив та налічували до 300.000 осіб, під час збору хмлю - до 90.000 осіб, тощо.

Брак робочих сил обчислюють в Чехословаччині тепер на 550.000 осіб. Те саме бачимо в Польщі, особливо в новоприлучених до неї західних землях.

Брак робочих рук особливо помічається також в народному господарстві Франції. Причина - не лише зменшення натурального приросту населення Франції, але й постійний відплів сільського населення до великих міст.

Брак робочих рук тут дещо злагоднює той факт, що в французькому народному господарстві працює нині до 650 тисяч німецьких воєннополонених. При сучасному стані відбудови французького господарства - Франції потрібно до 1.000.000 чужинецьких робітників. Брак кваліфікованих робітників гостро відчувається і англійській домінії. В шукані іміграційні джерела зупиняються вони на свому рідному острові - Англії. Але населення Англії і без того має дуже малий приріст.

Австралія хоче збільшити майже втроє число свого населення (тепер 7 міліонів осіб). Іміграція передбачається до 70 тис. осіб річно, переважно англійців, шведів, норвежців, тощо.

Від допливу чужинецьких робітників залежить господарський розвиток Південно-Африканського Союзу, що в другій світовій війні вийшов з багатими фінансами і з добре поправленим станом народного господарства. Ця країна має плани величезної розвбудови її господарського організму, але на перешкоді до цього стоїть і тут брак робочих рук.

Недостача робітників менш пекуча в країнах Південної Америки і зокрема в Аргентині, що під час останньої світової війни поважно розбудувала майже всі галузі своєї промисловості. П"ятилітні плани розбудови народного господарства Аргентини передбачають переселення на її терени в інших країн до 4.000.000 осіб.

Брак населення є також головною проблемою Венецуели, що має чверть століття перебуває в стадії економічного розвою далекого одначе ще до свого остаточного завершення. У всіх ділянках місцевого життя відчувається брак рук до праці. Капітал, вложений в народне господарство Венецуели, є в більшості також чужинецького походження. Подібно як у Франції, сільське населення тікає до міст. Урядові плани прямують до піднесення хліборобства, що в останньому часі досить помітно підупадає, і до створення власної широко розгалуженої промисловості. Все це вимагає великої кількості чужинецьких робітників. Велике зацікавлення до іміграції виявляють також Парагвай, Бразилія, Чілі та інші Південно-американські країни.

Канада посідає до 0,26 міл. квадратних миль ціліни, на якій могло б повстати 160.000 нових фарм, та до 0,8 міл. кв. миль лісів, що ще не бачили люди з сокиркою в руках.

Мінеральні багатства Канади в головній своїй масі теж лежать невикористані і "ледви пошкрябані зверху".

Повсюдна розбудова господарства Канади збільшується, а разом з тим починають все частіше з'являтися оголошення фірм, що шукають робочих рук і особливо для розробок лісу.

Потреба робочих рук на світовому ринку праці, як бачимо, є досить велика. Резервуаром, що має би дати робочу силу, є зруйнована війною Європа, зокрема Італія і Німеччина. Але більшість європейських держав сьогодні гем занята розбудовою свого господарства і тому не охоче випускає своє населення поза свої граници.

І.ЛІПОВЕЦЬКИЙ

## Палітичні злонії і помилки

Що таке злочин? Це нарушення ділом, словом чи письмом правового і морального порядку якогось суспільства.

Уже із цього поняття видно відразу, що злочини не всходи і не для всіх однакові. Наприклад, правники потягують советської держави проголошувати за злочином багато вчинків, яких інші держави злочином не вважають. Навпаки, в інших державах може бути проголошено за злочином те, що в Советах є похвальним ділом. Тому при питанні злочину треба завжди вияснити становища правопорядку на що го народу, чи з гаслом чужинецького, англійського і т.д./. Часами підхід до якогось злочину може бути однаковий, але в численних випадках зовсім інша оцінка вчинку з становища нашого народу, а які яскраво передовсім вчинки, що мають політичний

характер. Річ ясна, що нас обов'язує морально тільки оцінка з становища добра нашого народу. Підкрайно, що добро нашого народу ми розуміємо, як збір його всіх духових і матеріальних інтересів, які не порушують загальні принципи моралі людства. Із чужою оцінкою ми, очевидно, мусимо рахуватися також, як в фактом, але не приймати її за свою, якщо вона суперечить українському правопорядкові.

Злочини діляться на кримінальні і політичні, залежно від мотивів /тобто спонук, що керували вчинником при виконанні його вчинку/. Цей поділ має значення в двох бояків - з становища карного правопорядку і з становища моралі. Мораль осуджує кримінальні злочини всі, а політичні тільки деякі, а зокрема ті, що покриваються з кримінальними /партийні убивства, партійні грабунки і крадежі і т.п./. Демократичні законодавства карають чисті політичні злочини /порушення конституції і т.п./ легше, ніж кримінальні злочини. Натомість недемократичні законодавства карають найбільш суворо політичні правопорушення і звичайно карує смертю накладають тільки за політичні провини.

З становища союз і цих держав політичні злочини, згідно з останньою світовою війною, поділено так:

1/ воєнні злочини, 2/ колаборація і 3/ інші політичні злочини.

Воєнні злочини - це всі дії словом і чином, що підготували фашистсько-нацистичну воєнну агресію або допомогали цій підготові; крім цього є юсти належать усі вчинки, що порушують гаґську конвенцію щодо способу ведення війни /безправне відношення армії до цивільного населення і до полонених, уживання воєнних засобів, заборонених міжнародним правом і т.п./.

Першою категорією воєнних злочинів допустився кожний, що помагав підготувати фашистсько-нацистичну воєнну агресію, як наприклад: поширювання в суспільстві фашистсько-нацистичної ідеології; захвалювання німецької політики, як спасеної для цілої Європи, а зокрема для Сходу Європи; поборування демократичних протифашистських рухів; збирання шпионажного матеріалу для німецької армії; організація диверсійних відділів і саботаж для допомоги німецькому наступові в Польщі в 1939 р. і на ССР в 1941 році; організація і участь в добровільних військових частинах на стороні Німеччини проти Польщі, ССР і т.д.

Друга категорія воєнних злочинів охоплює порушення міжнародного права щодо способу ведення війни. Цих злочинів можуть допуститися передові особи, що будуть у військових і поліційних відділах та поводилися безправно в цивільному населенні, полоненими і т.п. Деякі особи можуть підпасти під обидві категорії воєнних злочинів, як, наприклад, чи ені поліційного батальону "Накі Галль", - раз за саму участь у підготовці воєнного нападу на ССР в лєюкою відділі по німецьким боці, а друге деякі ще особи за суперечну воєнним законам поведінку супроти білоруських протинімецьких партизан в 1941-43 рр.

Колаборація - це спеціальна група політичних злочинів із часу останньої світової війни. Вона полягає у тому, що якесь особа чи група словом і ділом заступала в німецькою воєнною агресією, оскільки ця діяльність уже не покривається з воєнними злочинами. Допуститися злочину колаборації можна не супроти цілості союзницьких держав, а тільки у відношенні до держави, якої громадянин вдана особа. Шодо українців, то бувших громадян Польщі, Румунії, Чехословаччини або ССР можуть тягнути за колаборацію тільки ці держави. Інші союзники можуть осіб, обвинувачених за такі злочини, видати цим державам.

Наприклад, випадки колаборації є такі: коли хтось жив до війни і під час війни свободно у Берліні і там провадив серед українців пропаганду на користь політичної співпраці українців і німців; коли хтось у Кракові чи іншому місті "Генерал-Губернаторства" ширив серед українців думки, що німці мають на меті "визволення українців", пропагував німецький спосіб привіту, страви, противників гітлерізму серед українців, що могли німці про це довідатися і їх зніщити; організовував чи провадив поліційні німецькі курси для українців у німецькій службі, займається творенням українських військових відділів по німецькому боці в ході війни і т.п.

Сама праця в якій-будь іншій установі /самоврядування, кооперація, українські комітети допомоги і т.д./ - це нікака колаборація, якщо це було тільки наслідком примусових воєнних обставин і без політичної пропаганди в користь нацистів.

В світлі союзницьких ухвал не має принципіально значення факт, коли хтось з українців, що допустив воєнного злочину чи колаборації, пізніше попав у суперечність з німцями і опинився навіть у в'язниці. Це може бути при певних умовах тільки полегшуючою обставиною, а не виправданням в вині і кари. Союзницькі держави уважають, що ті "відступники" від нацизму і колаборації змінили свою орієнтацію щойно тоді, коли німці не схочили їхньою службі.

Інші політичні злочини - це провини, вчинені в політичних спонук, якщо вони вже не підпадають під воєнні злочини і колабораціонізм. Є юсти належать убивства членів і прихильників інших політичних груп власної нації; душогубство і погроми безборонних цивільних осіб іншої нації; невиконання свого військового обов'язку в армії тієї держави, де дана особа мала громадянство або й пряма дезертирів з війська, партійні грабіжі і крадежі і т.п.

Ці політичні злочини переділує комісія союзницької держави, без огляду на те, де злочин виконано. На жадання держави, на території якої злочин виконано, кожна союзницька держава відає обвинуваченого судові тісі держави.

Це короткий перегляд злочинів, доючаних із політичних мотивів, якщо на ці вчинки дивиться в правовій точці погляду союзницьких держав із Советами включно.

Інший буде підхід до оцінки тих самих вчинків, якщо будемо їх оцінювати з становища українського народу. Тут треба поділити всі ті вчинки на дві категорії: 1/ абсолютно злочини та 2/ злочинні політичні помилки.

Абсолютними злочинами є всі вчинки, без огляду на їхні мотиви, якщо вони порушують моральний і правий порядок українського народу. Такими абсолютно злочинами є братобівства, що їх виконує одна партія, щоб твором застрашити всі інші партії та примусити їх призвати диктатуру братобівників. Абсолютним злочином є партійні

грабіжі, крадемі і взагалі всякі провіні герору однієї партійної організації проти всіх чи їхніх інших політичних організацій власного народу. Також погроми і убивства безборонного цивільного членонціонального населення /жіздів, поляків, росіян і т.д./ з абсолютним злочином. Всі ті злочини суперечні з моральними засадами людності; вони розкладають морально як партію, що їх доконує, похвалиє, пропагує чи мовчи і почуває, так і ціле власне суспільство, і таким чином спричиняють власному народові стражній і довготривалий шкоди, яких не дастися naprawити практю десятків років. Річ ні для кого не сумнівна: хто може вбити чужу дитину, той може вбити і цілу Україну.

Всі інші вчинки, які вважає законодавство злочинами, можуть бути злочинами, але не мусять ними бути. Злочинами є ті вчинки тільки тоді, коли їх хтось допустив в повномісії їхньої шкідливості для свого народу в інтересі чужих членників. Приміром, як хто служив як агент Гестапо чи іншої подібної установи, або коли хто пропагував і вимушував прихильність українських нацистів із політичною поставою серед українців, докладно знаючи, що гітлерівці від самого початку надали загибель українського народу; або коли хто в 1939 р. у Берліні, ще перед вибухом війни, складав списки українських противницьких політичних діячів, які після "визволення Західної України від Польщі" мали негативні піти на ліквідації в концентраційних таборах.

Інакше мусимо оцінити ті вчинки, що їх доконано в суб'єктивному добром намірі послужити добре для вільної політики свого народу. Ми не хочемо сумніватися, що деякі партійні групи хотіли суб'єктивно зробити добре для України, коли посыпали в 1939-41 рр. своїх членів і прихильників для розвідної служби німецької армії на заняту советами територію; або коли дехто безпосередньо перед вибухом війни посыпав запальні молодих хлопців на диверсійну акцію проти советів, а опісля організував український легіон по німецькому боці та проголосував уряд у зв'язку з німецьким походом на схід. Це суб'єктивне переконання проводу цієї партії відбирає її політиці в тому часі суб'єктивні злочинні характер, хоч об'єктивно га політике була найбільш шкідлива, бо українською кров'ю єрхевенних молодих хлопців помагала тій нацистичній Німеччині, що ще перед вибухом війни мала готовий намір знищити зовсім український народ.

Річ ясна, що провід цієї групи допустився грубо по-милки, коли сам ішов на цю шкідливу політику і пробував примусити до неї ціле суспільство. Ніяка з цього потіха для народу, що провід цієї групи суб'єктивно мав добрий намір, а тільки об'єктивно робив величезну національну шкоду. Самого доброго наміру не вистачає для того, щоб бути справжніми провідниками народу. Ці, що хотіли вести народ до волі, мали обов'язок знати і пізнати дійний характер і злочинні наміри нацистичного уряду супроти українського народу. Коли вони не виконали цього обов'язку і допустилися цієї страшної помилки, що коштувала українському народові море крові, то вони не можуть перед своєю совістю нічим себе оправдати. В кожному разі ця група помилка їх диксаваліфує вловні як політичний провід, подібно, як не можемо мати довір'я до того лікаря, що брався робити операцію шунка гулем замарзлим ножем. Та сама оцінка наша і для організаторів українського війська по німецькому боці в 1943-44 роках. Дійсну політику німецьких нацистів, що прямувала до знищення всіх слов'янських народів, було видно наявно ще за кілька років до війни. Про це можна було довідатися не тільки в німецькій, але й в українській демократичній літературі. Коли ж деякі партійні групи і 1941 року і навіть ще в 1943 році не бачили й не розуміли нацистичних німецьких замірів, то видно, що вони органічно не здатні бачити світ реальнно, без грубих і шкідливих для нації по-милок.

#### A.ЗБОРІВСЬКИЙ

Відбудова демократії в Німеччині

Хоч Німеччина, розбита в другій світовій війні, на довгі часи, а може вже і ніколи не буде самостійним чинником у міжнародній політиці, проте її значення як об'єкту цієї політики думе велике. Центральне положення в Європі зробило її магнетичним полем для сусідніх держав. Що діється в Німеччині, так чи інакше відверкаємо відносини між великими державами світу.

Тому ми, живучи в Німеччині, мусимо пильно приділяти до того, що тут діється кругом нас.

Не вважаючи на величезні різниці, що ділять нас від німців, з тим багато подібних, або й зовсім однакових проблем у нас і у них.

За вислідок виборів у різних зонах Німеччини слідкував цілий світ. Вибори в Берліні були для світової преси найважливішим подією дня. Головним питанням для німців є відновлення демократичного ладу. Дванадцять років були Німеччина під диктаторською владою Гітлера. За цей час німці відвідали від демократичного устрою. Ще й перед тим німецька демократія не була здоровая і розвинена, бо інакше б не допустила до влади диктаторську групу. Цісарська Німеччина була тільки наполовину демократична. Ваймарська республіка /1918-1932/ не пустила глибокого коріння. Так бачимо, що в Німеччині немає занадто великих демократичних традицій.

У нас також подібна проблема і завдання демократичного ладу в суспільстві. Наш народ за останні століття перебував і передував чи то під абсолютними чи тотальними режимами, і вони лишили глибокий слід, якого не легко позбутися. Тому та в нас так багато устрічамо "тоталістичних відгуків", бо чумі диктаторські впливи та ідеології відбилися і на нас самих. Тому треба уважно приглядатися, як німці стараються відратити від тоталістичного багна, куди завів Гітлер.

Західні великородини, що розбили і окупували Німеччину, рівні, що демократія має бути тільки для демократів, і тому що допускають партії фашистських /мовчків, але з величезним сумнівом визнають і комуністів за "демократії". З старих партій лишилися соціал-демократи і кому-

ністі. Інші партії - це новотвори. До найважніших належить Християнсько-Соціальна Унія, партія, що стала осередком найрізноманітніших правих елементів. Ця партія щодо числа, мабуть, найбільша в Німеччині. Щодо дисципліни, то мабуть маленька комуністична партія стоїть на першому місці. Правда, маленька вона тільки в трьох західних зонах Німеччини. В соєвській зоні вона злилася в соціал-демократичною, створила СЕП /соціалістіше айнгайтс партія/, могутні партії з комуністичним проводом. Тільки в Берліні соціал-демократи утрималися при силі і здобули в виборах близьку перемогу. Вони закидають СЕП фашістівські методи боротьби. Світ прийняв невдачу СЕП, як поразку тоталізму і ознаку оздоровлення німецького народу на шляху до демократії.

В Баварії все стояло під знаком виборів 1. грудня. Всі стіни обліплені плакатами. Відбуваються вічна. Провідники партій об'їдили всі міста й містечка, щоб збирати голоси. Цікаво придивитися до цього руху.

У великий залі повно людей. Має говорити провідник ХСУ, д-р Мюллер. Д-р Мюллер - людина з політичною практикою ще з часів перед Гітлером. Він був послом баварської народної партії. Від 1943 р. перебував в концентраційному таборі. Промовець дуже добрий. Промова збудована так, як треба перед виборами. Торкається всіх пекучих проблем, обіцяє їх розв'язати, нападає на противників своєї партії. Малі противники ліквідуються прямо гострими засобами. Великі противники поборюються більш ідеологічно. Як ідеал своєї партії ставить д-р Мюллер особу людини в пропагандистській до "колективної людини". Тому в ХСУ немає нічого для голосування за фракцію, а кожний посол може голосувати за своїм переважанням. Словеса - "Баварія не може без Німеччини жити" - викликають оплески.

Одним із головних завдань є виховання молоді в демократичному дусі. Треба побороти господарські труднощі і передусім інфляцію. Треба розв'язати питання німецьких переселенців. Матеріальні тягарі, що з цього виникають, треба розділити справедливо. Треба вільного розвитку господарства. Не можна заводити державного капіталізму. Головне завдання - це поставити наперед розум проти почуття. Почуття завело Німеччину сюди, де вона тепер. Тотальний режим свідомо плюкає чуття, розум ставив на заднє місце. Д-р Мюллер вважає далі в оборону свою власну особу перед нападами з боку Лоріца, голови /господарське об'єднання для відбудови/. Словеса - "загачення на масах на цістів, такий самий злочин, як було загачення на хідівському майдані" - викликають оплески. Наприкінці виступу д-р Мюллер проти числа партій. Він зазначив, що буде з найкраще, якби було дві партії, - напр., ХСУ та соціал-демократична партія. Мюллер видигає дух проти маси, союзності проти колективізму, любові проти боротьби і ненависті.

В дискусії вирішують всік особисті справи, напр., протокол з Гестапа, де д-р Мюллер в 1934 р. говорив прямі слова нацистам-слідчим, щоб оборонити своє життя. Словеса дискутанта, що не треба так строго ставитися до університетських професорів, що належали до націонал-соціалістичної партії, викликають оплески. Пристойність мініпартійної боротьби також обговорюється, і осуджуються різні деморалізуючі виступи.

Враження від промови Мюllera добре. Він, справді, дав багато нових думок, дав образ настроїв німецької маси. З оплесків видно, що німці хотять ліснайскоршого об'єднання всіх зон, хотять остаточного вирішення справ бувших членів націонал-соціалістичної партії. Такі питання, як перевиховання молоді в демократичному дусі, цікавлять більше партійних діячів як масу. Нас чусить цікавити, як німці в дискусіях розбирають питання чуттів і розуму. Під впливом чужих ідеологій у нас розум також поставили на заднє місце, на перше місце висувають волю і силу, сліду жадобу влади. Наслідком цього не дуже відрядні.

Перевиховання молоді - це одне з основних завдань, щоб зробити ренесанс, заліщені тотальними системами. Справа мініпартійної боротьби, проблема "чесної гри" - це справи, що мучать наше розхитане суспільство. Боротьба з доносами, наклепами, насильством і подібними нечесними методами, - це головне в наших завданнях, якщо хочемо стати нормальним народом.

Німців прийти до оздоровлення легше. Вони живуть на своїй землі, мають ґрунт під ногами. Ми на еміграції, без того ґрунту. Це дуже деморалізує. Однак не треба лякатися труднощів, треба працювати. Слід придивлятися, що роблять інші в подібному становищі. Це нам полегшить роботу. Тому дивимося відкритими очима на те, що нас оточує, не обмежуємося нашим таборовим "геттом". Еміграція - це велика школа. Треба її використати і здобути вживи на добро свого народу.

0.Е.

о. Степан Оникієвич

*/Посмертна згадка/*

Прийшла з України сумна вістка, що при кінці минулого року помер на своїй довголітній парохії в Кулновичах Старих коло Рудок відомий добре старший генерації заслужений народний діяч о. Степан Оникієвич, проживши 85 років трудового життя.

Покійний народився 1861 р. в міщанській сім'ї в Угнові, Равського повіту в Галичині. По закінченні вселюдної школи у рідному містечку вступив до академічної гімназії у Львові, по її закінченні відбув військову службу у Відні, а потім поступив на богословські студії в греко-католицьку семінарію у Львові. Свою громадську працю почав Покійний негайно на першій посаді, з якою скоро перейшов на парохію в Хищевичах, рудецького повіту. Там зразково організував село і перевів першу у цій частині Галичини комасію ґрунтів та описав її в окремій брошурі, що була довгим підручником пропаганди цієї корисної справи у нас. Незабаром став членом Народного Комітету, що очолював оснований у 1899 році з ініціативи д-ра Євгена Левицького та д-ра Володимира Охримовича при участі М. Грушевського і Івана Франка Национал-Демократичну Партию, якої був членом - ос-

новником. 1907 р. був обраний послом до австр. парламенту і перекладав разом з д-ром Олесницьким власну українську господарську програму в австрійському парламенті та підготував широку господарсько-політичну роботу в краю: реорганізація Краєвого Господарсько-політичного Товариства "Сільський Господар" у 1909 р., оснування Торговельного Синдикату "Сільський Господар", що був основою майбутнього Центросоюзу" та Союзу для хову і збуду худоби. У цих організаціях працює активно разом з пок. Олесницьким та наладжує їх працю в краю, уладжуючи сотні зборів, нарад, сходин, відвідуючи найдальші закутини краю, щоб нести ідею політичного відродження на твердій, реальній, господарській основі. Був членом Головної Ради "Сільського Господара" впродовж 30 років /1909-1939 рр/ і за цей час віддав цьому заслуженому товариству та українському селянству своїм досвідом і невисилучою працею величезну заслугу. Від заснування кредитового банку "Дністер" у 1896 р. був членом надаїрної ради так цього банку, як також ради т-ва взаємних обезпеченів "Дністер" аж до 1939 р. та разом з пок. д-ром Кулаковським і д-ром С. Федаком по-ложив основи під гарний розвиток цих відомих установ впродовж близько 40 рік.

В часах Української державності був послом до Укр. Національної Ради в Станиславові та співавтором земельного закону ЗОУНР і інших господарських постанов У. Н. Ради

За часів польської окупації був у 1919 р. арештований та відсідні місяці в тюрмі. Згодом брав жити у - часті так у політичному житті, будучи до 1939 р. членом Народного Комітету Укр. Національно-Демократично-го Об'єднання /УНДО/, як також помагаючи своїм досвідом і радою в краєвих і провінційних господарських установах.

Під час другої більшевицької окупації залишився знов в Україні і, хоч хворий, вернувся з лікування у Львові до своєї парохії, щоб, згідно зі своїм бажанням, перебути останні дні серед своїх парохіян, серед яких прожив 34 роки свого трудового життя. Пам'ять цього небуденого народного працівника буде жити серед багатьох співробітників, учнів та приятелів, доки їх життя!

Нехай легко буде Йому рідна земля, для якої все життя трудився!

В.К.

# ЛІТЕРАТУРА НАУКА МІСТЕЦТВО

Б. Янівський

*ЕВАНГЕЛІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПРАВДИ*

/До сторіччя "Книг Бітія українського народу"/

"Книги Бітія українського народу" /автор - М. Костомаров/ в цьому році святкують свій сторічний ювілей. З цих ста років ціліх сімдесят літ "Книги Бітія" передувають під мандармським замком.

На початку російської революції 1917 року, коли несподівано розкрилися всі таємні архіви царського уряду, серед паперів охоронного відділу /так званої "охранки"/ знайшлися документи Ш-го відділу власної царської канцелярії і між ними справи "Україно-слов'янського Товариства", це Кирило-Методіївського братства. Серед справ знайдено також і "Книги Бітія".

Твір цей вилеканий був гуртом братів в тих цірих бесідах, які провадилися в кімнаті Миколи Гулака в священицькій кватирі під Андріївською церквою в Києві. В "Книгах Бітія" викладено думки і настрої, що їх висловлював Шевченко. До окремих місць "Книги Бітія" можна легко підшукати паралельні місця з поезії Шевченка з епохи "Трьох літ" з останніх років перед арештом. Навіть у передмові до "Гайдамаків" 1841 року ми знаходимо вже висловлену основну думку Кирило-Методіївського братства і "Книг Бітія" про єдність слов'янських племен. Тому дехто вважав Шевченка ідейним автором цього твору. Але і в Костомарова так само був міцний слов'янський ґрунт під ногами.

На цих самих позиціях стояв і П. Куліш, і М. Гулак, і В. Біловерський. Рівність усіх слов'янських народів між собою і рівність всіх членів юного племені, просвіта, воля і рішучий протест проти найбільшої неправди того часу - кріпацького поневолення людини людинкою - це була спільна програма і спільна ідеологія, що об'єднувала гурт молодих патріотів.

Костомаров у своїх споминах сам визнав своє авторство, а в справах про Кирило-Методіївське братство знайшася чернетка "Книг Бітія", в коротшим і дещо відмінним текстом. Вся чернетка писана її поправленою рукою самого Костомарова, являючи плід індивідуальної творчої праці. Написавши твір в такому вигляді, Костомаров прочитав його, як сам оповідає, Гулакові. Після цього читання він поробив поправки і читав іншим братікам вкупі. Тоді осітаточно надав творові ту форму, в якій "Книги Бітія" збереглися, двічі сам переписав їх начисто і сам зробив ще один текст російською мовою. Один український текст Костомаров передав Гулакові, і той собі ще зробив одну копію власною рукою, а другу - рукою свого брата в первині О. Навроцького, теж члена Кирило-Методіївського братства. Вся ця робота Костомарова над першом короткою редакцією припадає на самий початковий період формування братства, це є на кінець 1845 і на початок 1846 року, на той недовгий час, коли Костомаров і Гулак жили разом на одній кватирі.

В літературній обробці "Книг Бітія" Шевченко не брав ніякої участі. Інша справа, що твір цей міг бути "надхнутий образами, думками й ідеями Т.Шевченка".

В революційних колах першої половини XIX в. в Західній Європі і у нас було стремління надавати ідеологічним і пропагандивним творам релігійний характер. Так "Малоросійське товариство", що існувало на початку XIX в. в Полтаві, викликало сповідання національної віри в формі катехизису. Українські декабристи у своєму "Православному, або політичному катехизисі" подали релігійне обґрунтування боротьби з самодержавством, бо найкращий засіб впливати на солдатів, на думку керівників декабристського руху, - діяти за допомогою релігії.

Костомаров для свого ідеологічного твору обрав форму біблійного оповідання: "Бог створив світ: небо і землю і насеяв усікими тваринами і поставив над усекою тварю чоловіка і казав Йому плодитися і множитися". Так починаються "Книги Бітія".

В тому ж стилі сповідається, як люди вимислили собі багатьох богів і поклонялися їм, поробили собі багато царів і почали боятися своїх царів: "І гі царі лукаві, - писав Костомаров у "Книгах Бітія", - побрали в людей таких, що були сильніші, або ім нужніші, і назвали їх панами, а других людей побрали невольниками, і умножились на землі горе, біднота і хороба, і нещастя, і неагода".

Костомаров ідеалізує українське козацтво як істес братство без царя і пана, куди кожний пристає був братом других - чи він був працівником чи невільником, аби християнин". "Книги Бітія" підкреслюють повну рівність поміж козаками і обов'язок старшини "слугувати всім по слову Христовому".

"І з дня на день козацтво збільшувалося, і незабаром в Україні були б усі козаки, всі вільні й рівні, і не мала б Україна над собою ні царя, ні пана, окрім єдиного Бога, і дивлячись на Україну, так би зробилось і в Польщі, а там і в других словах "янських краях". Тоді панство заборонило своїм кріпакам іти в козаки і переслідувало їх.

"Не витримало козацтво і повстало, а за ним увесь український народ. Прогнали панів, і стала Україна, земля козацька, вільна, бо всі були вільні й рівні. Але польське панство не хотіло зректися України. Тоді Україна пристала до Московщини. Але скоро побачила Україна, що постала в її гіршу неволю, бо не півнана, хто такий був цар московський. А то все одно, що ідол і мучитель". А врешті Польща і Московщина порішили між собою: "Не буде Україна ні тобі, ні мені, - роздеремо її по половині, як Дніпро її розподовинив; лівий бік буде московському царю на поживу, а правий бік польським панам на поталу."

"Лежить в могилі Україна, - говорить тут Костомаров, - але не вмерла, бо голос її, що зве всю слово "янському" на свободу і братство, розійшовся по світу слов "янському". І одівався він, той голос України, в Польщі, коли 3 мая постановили поляки, щоб не було панів, і всі були б рівні в Річи Посполитій; а того хотіла Україна ще 120 літ до того".

"І встане Україна з своєї могили, - пророкує Костомаров, - і знову озветься до всіх братів своїх слов "ян", а почують крик її, і встане Слов "янським", і не повостанеться ні царя, ні царевича, ні царівни, ні князя, ні графа, ні інціції, ні сіяльства, ні превосходительства, ні пана, ні кріпака, ні холопа... І Україна буде непідлеглою Річчу Посполитою в словах "янським". Тоді скажуть всі явики, показуючи рукою на те місто, де на карті буде намальована Україна - от камінь его же не брегома від дущії той бість во главу угла".

В загальній сумі писаних пам'яток, які лишило по собі Кирило-Методіївське братство, "Книги Бітія" українського народу" являються найбільш розвиненим висловом демократичних ідей братства з обґрунтуванням їх історичними даними і релігійними мотивами.

В основному ідея демократичного федералізму була підхоплена М.Драгомановим і дожила до революції 1905 року і назіріть до 1917 року. Багато з тих думок і на цього днішній день, в споріччя знаменитого твору, звучить як заклик "люстру, заклик, що не старітиметься ніколи.

Нобелівський лавреат 1946 року.

Нобелівський комітет Шведської Академії призначив премію за літературні твори німецькому письменникові Германові Гессе, що в 1912 р. живе в Монтаньолі біля Лугані в Швейцарії. Г.Гессе народився 2. липня 1877 р. в Кальві - Вортемберг; його батько - російський німець, дід - Француз.

Teologічні студії в Маульбронському монастирі змінилися учнівством у механіка, пізніше професію книготорговця та антиквара в Гюнзбурзі та Базелі. Перший літературний виступ датується 1904 роком, коли в "явлалася книжка його ліричних поезій. Два роки пізніше вийшов його роман "Петер Каменецінд". Його письменницький шлях визначений великими романами, що йшли протягом десятиліть - один за одним, найбільше відомі "Деміян" /1922/, "Степовий вовк" /1927/, "Нарис і Златоуст" /1930/ та менші романи й сповідання. Літературна діяльність письменника має завершення в двохтомовому романі "Гласперленшпіль", що з'явилася в Цюриху 1943 року.

Герман Гессе - единий лавреат 1946 року, що належить до німецької нації. Під нацистським режимом німцям було заборонено пріймати Нобелеву нагороду, для них Гітлер встановив свою, для відзначення досягнень в дусі нацизму. Остання премія після цієї заборони була присудлена 1935 р. за працю в справі миру й свободи письменників Чарлові Осцицькому, що сидів тоді в концентраційному німецькому таборі.

Новий роман Ремарка.

Німецький письменник Ремарк, автор відомого твору "На заході нічого нового", видав нову повість "Тріумфальна арка", що описує життя політичного емігранта в Парижі.

### Архів експресіоністичної літератури.

Проф.д-р Весле і доч. д-р Штолте організували при німецькому семінарі Шіллера університету в Гені архів експресіоністичної літератури. В завдання цього архіву входить якнайповніша збірка документального, рукописного і друкованого матеріалу, що стосується до цього мистецького напряму. Архів складено з метою реабілітації експресіонізму перед культурним світом, бо за останні 12 років цей напрям піддавав під нечувані переслідування й ищення в Німеччині. Архів складає також вичерпуючу бібліографію експресіоністичної літератури.

### Нові члени Французької Академії.

На нових членах Академії покликано письменника Моріса Женеву та вченого Етьєна Шільйона. Женеву був 1925 року лавреатом премії братів Гонкур за роман "Рабочі", а Шільйон має видатні заслуги в вивченні середньовічної філософії, зокрема Фоми Аквінського, картезіанізму, містичної теології св.Бернара. Йому належить також синтетична праця з історії філософії середньовіччя.

### Смерть Сетон Томпсона.

Ще 23. жовтня б.р. в своєму маєткові біля Санта Фе /Нова Мексика/, помер широко відомий письменник Ернест Сетон Томпсон. Книжки письменника, в яких він малював природу і звірів світу, були перекладені на мови всіх культурних народів. Серед цих книжок найбільше відомий збірник його співідань "Дикий авірі, як я їх зівав". Редьярд Кіплінг склав про це книжку, що вона штовхнула його написати "Книгу джунглів". Сетон Томпсон народився 1860 року в Англії і був відомий як дослідник природи і мистець-малляр, що сам ілюстрував свої книжки. Дослідницькі американські ліси та прерії, він зібрав там матеріали для своїх мистецьких нарисів і співідань.

### З НОВИХ КНИЖОК

Лев Троцький. С т а л і н. Нью-Йорк Тарнер 1946, 516 ст. Троцький працював саме над цією біографією Сталіна, коли його несподівано вбіло в серпні 1940 року недалеко від міста Мехіко.

Перших сім розділів, що займаються Сталіновими молодими літами і його ранньою революційною кар'єрою, написав і переглянув автор перед своєю смертю. Закінчення книги зробив Чарльз Маламут із залиском та іншого матеріалу, що знайшовся між паперами Троцького. Книгу Троцького мали видавати 1941 р., але саме тоді японці напали на Злучені Держави Америки і тому, з огляду на особу голови советського уряду, ця книга пролежала 5 років без руку. Мабуть її спізнена поява навіть тепер не зробить Сталіна щасливим. Троцький в загальному додермуються об "активній аналіз" і оцінці діяльності свого суперника і запеклого ворога, які не можна дивуватися, коли він приходить до висновків некорисних для Сталіна як особи, революціоне-ра і державного діяча.

Віктор Петров. Провідні етапи розвитку сучасного Шевченкознавства. Українська Вільна Академія Наук. Серія: Шевченко та його доба. У Ніції Шевченківської Конференції 1946 р. ч. I. Ст. 37. Ц. З. М. /Циклостиль, обкладинка друкована/.

Автор вказує на основну тенденцію в розвитку Шевченкознавства: від культового до наукового, цим чим в культовому розрізняє два етапи - народницький /Брюсов/ і еліганско-народницький /Річицький, Стебун/. Осаги наукового шевченкознавства ілюструються на прикладах, знятих з двох книжок: П.Зайцева та М.Магілля.

Цілком по різноманітно освітлено в народників і антинародників такі епізоди, як арешт Шевченка в р. 1850, участь його в Аральській експедиції та стосунки Шевченка і Чернишевського. На думку автора, наукове шевченкознавство привело нас до чергового завдання - видання багатотомової біографії Шевченка.

Борис Крупинський. До методологічних проблем української історії. Українська Вільна Академія Наук. Серія: Історична. I. Праці конференції історичної групи 6 липня 1946. ч. I. Ст. 23. Ц. 2. м. /Циклостиль, обкладинка друкована/.

Книжка ставить низку методологічних проблем і накреслює шляхи розв'язання їх. Перша проблема це перехід в історичних студіях від накопичення фактів до їх синтезу. Друга проблема - перехід від народницького напряму в історіографії до державницького, започаткованого в працях В.Липинського. Третя проблема - перехід від генетичної методики викладі історичних подій до порівняльно-соціологічної методики вивчення аналогічних фактів світової, європейської та української історії. Ця остання методика базується на розумінні української історії, як частини історії Європи і тягнеть за собою нове завдання - вставити Україну в широке русло європейського, навіть світового розвитку.

### Нобелівські премії

В грудні місяці ц.р. минув 50-а річниця з часу встановлення Нобелівських премій за видатні досягнення в галузі літератури, хемії, медицини та поширення ідей братерства народів.

**Переселення в Бразилію**

Американський губернатор у Німеччині Ген.Мек Нарні заявив у розмові з журналістами в Франкфурті, що тепер перебуває в Німеччині бразиліанська делегація. Ця делегація має завдання - здобути робочу силу для Бразилії. Бразилійців інтересують головним чином люди для праці в сільському господарстві.

**Огнище неспокою в Ірані**

Іранський уряд подав ноту до Світової Ради Безпеки Організації Націй. Іранці обвинувачують Москву за те, що ССРР не допускає іранського війська в перський Азейбаржан. Тегеранське радіо загрожує смертю азейбарджанцям, "що продають свою батьківщину чужинцям".

**Америка про діяльність УНРА**

"Нью Йорк Таймс" пише з І.грудня, що європейські країни потрібують з Америки 35 мільйонів тон збіжжя в 1947 році. УНРА при кінці 1946 року передставляє давати допомогу чехословаччині, Польщі, Греції, Югославії, Білорусії та Україні. Про "ді-лі" /переміщені особи/ газета назначає: "Ми віримо, що значне число переміщених осіб може і має бути допущено в до країна за системою квот, як президент Трумен давчі заявив". Газета висловлюється за дальшу допомогу "бездомним".

**Конгрес сіоністів у Швейцарії**

9.грудня в Базелі почався конгрес сіоністів під охороною швейцарської поліції. Ця охорона потрібна з огляду на терористів. Сіоністи засуджують виступи жидівських та інших терористичних організацій у Палестині, як шкідливі для сіоністичного руху.

**УКРАЇНСЬКЕ ЖИППЯ**

**350-ліття берестейської унії в Августі**

/ 1596 - 1946 /

Дня 24. листопада 1946 р. заходом окремого ювілею нового комітету, зложеного в духовенства греко-католицької церкви й братства М.Б.Н.П., відбулося в Августі валике церковно-національне свято 350-літнього ювілею Берестейської унії.

Свято почалося торжественною св.Літургією у німецької католицької катедрі /Домінік/ в Августі о год.14<sup>30</sup> тку відслужило греко-католицьке духовництво з Августу під проводом о.дек.Волод.Пилипець. На св.Літургії був присявлений німецький єпископ на Швабію в присутності численного німецького духовництва та вірних. Один із німецьких священиків давав німецькою мовою німецьким вірним короткі пояснення про нашу св.Літургію.

Проповідь про значення церковної єдності і про значення Берестейської унії виголосив о.д-р Василь Лаба, митрат і член греко-католицької Митрополії капітулу у Львові та дійсний професор патрології Львівської Богословської Академії, в українській і німецькій мовах. Під час св.Літургії співав цариковий хор під проводом проф. Бабуняка.

Це, мабуть, уперше в мурах величної старої августівської катедри пролунала українська церковна пісня і українське слово. А пролунало воно велично. Свята Літургія в нашому гарному східному обряді зробила помітне враження на численно зібрану німецьку публіку, чого доказом є те, що після богослужіння німці викупили дуже багато ювілейної одноднівки п.з. "Берестейська унія", яку з дозволом Альстотельської Адміністрації видавало "Укр.Слово" в Регензбурзі. Одноднівка ця видана дбавливо на гарному папері, багато ілюстрована, подає коротку історію Берестейської унії в трьох мовах: українській, англійській і німецькій. Крім цього з'явилися дві публікації видання "Християнського Шляху", а саме: д-р Ст.Барана - "Церковна Унія з Римом" і Петра Ісаєва - "Берестейська Унія". Публікації ці добре написані і оперті на джерельним матеріалі.

Попіlnuні відбулася друга частина свята: в таборі Сомме-Казерні в театральній залі відбулася святочна академія. Привітальну промову виголосив о.дек.В.Пилипець до українського громадянства Українською, а до німецьких гостей - німецькою мовою. Привіти відчитав голова Братства П.М.Ганушевський. Потім у вокально-мистецькій частині програми брали участь: хор під проводом проф. Бабуна, д-р.В.Блавацький, скрипак п.Цегельський та інші. У цій частині виголосив також окрему доповідь о.д-р Скорута. На жаль, ця промова ніяк не гармоніювала до настрою, в'ялкого поважним підходом ініціаторів до свята, своїм вузьким, галицько-загумінівим, підходом до проблем унії. Також не вільно на таких святах робити ніяких образливих натяків чи замітів на адресу вірних іншої української церкви. І це був недолік, зрештою, поважного і добре зorganізованого свята. Також, на нашу думку, замало відмічено момент переслідування греко-католицької церкви в останніх часах; головно це треба було зробити німецькою мовою до чужих гостей в церкві, бо така нагода для з'ясування нашого релігійного положення на рідних землях у сучасний момент, у німецькому середовищі, ледве чи буде відреагувати.

Свято закінчилося відспівуванням українського національного гімну.

**Сходини таборової інтелігенції**

Дня 28.XI. ц.р., з ініціативи таборової управи, в таборі Сомме-Казерні в Августі, скликано сходини інтелігенції для обговорення деяких громадських справ.

Сходини відкрила голова Таборової Ради В.Блавацький, з'ясовуючи потребу таких сходин, і подав головну тему зіборння: Враження по відвідуванні 350-ліття Берестейської унії в Августі.

Слово забирали О.Черкасевич, о.дек.В.Пилипець та багато інших. Їх промовці спиналися над погребом об'єднання всіх українських сил для творчої праці та гостро критикували всякі спроби релігійного чи територіального поділу нашої еміграції. Основною справу висвітлив о.дек.В.Пилипець, проходячи водночас вибачення в громадянства за нетакт одного промовця на Академії з нагоди 350-ліття Берестейської унії дні 24.XI.ц.р.

Після дискусії, що в ній не бракувало і гострого тону, у присутніх склалася думка, що таку виміну думок бажано поширити й на інші справи нашого громадського життя.

**Україна в 1946 році**

"Нью Йорк Таймс" повідомляє з Москви, що харчове положення в Росії буде зимою горіше, ніж було минулого зими. В Україні і на Білій Русі селяни і робітники побудували тисячі нових хат. Сподівається, що буде й паливо /угілля і дрова/. Дрова мають привозити з Центральної та Північної Росії. Москва повідомляє, що повільно росте продукція споживчих товарів і тому буде більше одягу для населення.

На жаль, ці інформації для України надто рожеві. Україні загрожує голод, бо 1946 року була ведуча суза. Москва дбає за свій центр, за Україну і байдуже.

**Рік діяльності Української****Економічної Високої Школи в Мюнхені**

4.грудня УЕВШ відсвяткувала перші роковини своєї праці в присутності професури, студентів, представників в громадських організаціях і численних гостей. Були присутні представники магістрату міста Мюнхену і дирекції школи, в якій містилась УЕВШ. Академію відкрив ректор УЕВШ проф.Борис Мартос. Хор студентів під проводом проф.Трухлого виконав пісню "Гавдеамус" УЕВШ мас на 4 семестрах 209 студентів і 12 професорів. При школі є 6-місячний торговельно-кооперативний курс, що має 27 слухачів.

Окрім навчальної праці професура УЕВШ провадить наукову працю в Товаристві економістів.

Після промови ректора УЕВШ представники українських установ і організацій склали свої привітання /Товариство Української Політичної В'язнів, Богословсько-Педагогічна Академія, КОС, Повітове Представництво Еміграції, Українська секція Університету УНРРА, Ліга Політичних В'язнів, ОПУЕ/. Цю частину свята закінчено співом національного гімну.

В другій частині співали: студентський хор, співак Степора і співачка Карленко з великим мистецьким успіхом. Присутні склалися на покертви для студентського допоміжного фонду.

**Перші роковини Української Спілки Селян**

25. листопада 1946 року в таборі Сомме-Казерні відбулися урочисті збори Української Спілки селян-емігрантів в присутності численних гостей з нагоди роковин цієї станової професійної організації, що була першою на всю Американську та Англійську зони. Голова Об'єднання Укр.спілок селян-емігрантів в своїй доповіді охарактеризував працю і досягнення спілки селян за рік.

Спілка за час своєї праці улаштувала 70 лекцій-рекієратів, курси шоферів, молочарів, пасічників, курси чужих мов, ряд екскурсій і т.д. Спілка видає свій журнал "Український Селянин".

Святочно прибрали портретами та килимами зали перевинні селянська громада та гости, всі як одна дружна сім'я.

З привітанням виступив голова Таборової Ради Сомме-Казерні та представники селянських спілок Н.Ульму, Ділінген. Крім того, з привітаннями виступили представники від КУК, Т-ва Політв'язнів, Православного Братства, спілки письменників, нафтовців, журналістів, Міністерства об'єднання, Укр.Нац.Державного Союзу та представники багатьох інших організацій.

При кінці член Спілки, бандурист Кравченко, проспівав українські пісні. Талановитий артист-співак зробив своїм мистецтвом величезне враження на присутніх. Святкові сходинки закінчено співом національного риму.

Нова "прем"ера в театрі в Авгсбурзі

Ю.Косач: "Ворог" - драма на 4 дії.

Дні 30.листопаду і 1.грудня 1946 р. ансамбль українських акторів під мистецьким проводом В.Блавацького з Авгсбурзі виставив нову прем'єру Ю.Косача п.н."Ворог" - драма на 4 дії. Постановка В.Блавацького. Сценічне оформлення М.Радиш.

Дія відбувається у Львові під час німецької окупації на Сході - весною 1943 року, в помешканні письменника Ореста Туги.

Виконують ролі: Орест Туга, письменник - Євген Куріло; Георг Ісмут, німецький СС-майор-летун - В.Блавацький; Дена, дружина Ореста - Віра Легицька; Леонід, брат Дени - Ростислав Василенко; Ольга, приятелька Лени - Блавацька Шашарівська; Коржик, журналіст - Володимир Шашарівський.

Драма ця нагороджена другою нагородою на літературному конкурсі видавництва "Час".

Міжнародне життяЗброя, страшніша за атомову бомбу

2. грудня на засіданні Центрального Комітету Об'єднаних Націй у Нью-Йорку англійський делегат сер Гартлі Шовкросс заявив: "Нема підстави твердити, що атомова бомба - найстрашніша зброя з усіх. З є страшніші засоби - нищення, що не були названі по імені в цьому Комітеті, але їх існування не є невідоме". Шовкросс мав на увазі засоби бактеріологічної війни. Над цією справою, - казав він, - працюють науковці. Війна хвороботворчими бактеріями /чума, тиф і ін./ може зробити атомову бомбу зброєю другорядною.

Де Голь і Французькі вибори

Перемога комуністів у Франції звертає очі великої частини французів на Генерала Де Голя, що найбільше зробив для визволення Франції від панування німецьких нацистів. Страх перед комуністами примушує прихильників демократичного ладу шукати визначної, популярної ідеї, що могла б "спасті країну". Так пише один англієць до редакції "Дейлі Мейл" в 3.грудня: "Генералової акції стояли найнижче годі, коли здавалося, що можна обійтися без нього. Тепер знов налягли хмари і знов на набував прихильності".

Нова диктаторів

За тридцять літ большевицької диктатури в Москві світ звик до того, що в ССР вільної преси не було, не-ма і не може бути. Тому закордонні кореспонденти в ССР приймають як неминуче зло советську цензуру, що перевіряє їх дописи. Проте, закордонні журналисти інакше проводяться в Варшаві, в Бухаресті або в Білгороді. Вони хотять із цих міст, що стоять під опікою Москви, писати вільно до своїх газет. Але - комуністичні богої скрізь однаково задрі: вони не дозволяють писати про себе правду.

Американський журналіст Гомер Бігарт був недавно в Варшаві і повідався від лідів польської селянської партії про їх розмову з президентом Польської Республіки Евертом. Гелегати цієї партії ходили до Еверта просити, щоб він повідомив на волю заарештованих членів селянської партії, між котрими було декілька професорів Краківського університету. Еверт відповів так:

"Змініть вашу лінію, змініть вашу тактику. Тоді все буде в порядку. Якщо ви не підете з урядовим /чи - тай комуністичним - Ред./ бльском, то будуть текти слітти, і ви будеете біти. Ми уживимо всіх засобів, що маємо, щоб вас зломити і роздушити".

Коли ця розмова була видрукована в закордонній пресі, то в Варшаві зроблено велику бучу. Директор міністерства пропаганди Службовський скликав закордонних кореспондентів і заявив їм: "Почуваю, що я мущу звернути вашу увагу на те, що ті кореспонденти, котрі не є правдиві, понесуть усі наслідки цього".

Закордонні журналисти зрозуміли: це значить, що їм не дозволять перебувати в Польщі.

Московське радіо з 2. грудня повідомляє, що "далі нема сумніву", що партія заступника голови польського уряду Миколайчука - партія селянська - передуває в з'їзді з польським повстанським рухом. /"Дейлі Мейл", 3.грудня 1946 р./ Так Варшава готовиться до "вільних, демократичних виборів" у Польщі.

Озброєний світ

"Нью Йорк Таймс" 1.грудня подає військові сили світа. Газета чисить, що в цілому світі тепер є 15 міліонів вояків в дійсній службі і міліони інших у запасі. Найбільшу армію має СРСР. від 3.500.000 до 4 мільйонів. Злучені держави Америки мають сім 1.600.000, Велика Британія 1 міліон війська.

Неспокійна Польща

Американський кореспондент Сідні Грасн пише з Варшави про криваву війну, що відбувається в Польщі між урядовим військом та "підземними силами": "Правдолюбівні загинуло цього року 7000 або й більше людей, і ще не видно кінця". З урядових джерел Грасн довідався, що від 15. жовтня в Польщі убито повстанцями 2.483 особи в поганій та війська.

Військо, міліція та служба безпеки провадить невинні розшуки в лісі, де повстанці живуть у дені, щоб уночі нападати на урядові сили. Також щодня відбуваються в Варшаві судові процеси над повстанцями, що кінчаються смертними присудами. Грасн кінчав своє повідомлення так: "Мабуть війна не кінчиться, поки ця влада так зміниться, що повстанці покинуть оружний спротив".

Румунські вибори

Всюди на Балкані - від Албанії до Румунії "демократично" перемогли комуністи. З приводу виборів у Румунії, що відбулися під терором комуністів, протестували двічі уряди Великої Британії та Америки. Голова румунського уряду Георг Геральд Трібон:

"Еспанці стали жертвами двох європейських революцій, комуністичної і фашистської, що були принесені їм у великий мір з-за кордону, а демократичні великодержави не напружувають сил, щоб їх спасти. Росія не може уникнути частини вини, бо центр світового комунізму не є без відповідальнosti за виступи комуністів, де б не було, і комуністичне насильство в Еспанії дала багато матеріалу для Франківського повстання проти еспанської республіки. Демократичні держави через силу або з егоїзму прийняли руки від Еспанії, а тимчасом тоталітізм в обох боках керував громадянською війною. Найгірше в цій неантішній ситуації, що тепер нема ніякого рішення для цієї справи. Було б згодом викликати другу громадянську війну в Еспанії. Але неможливо скинути Франка іншим способом".

УНРРА і ССР

Газета "Філадельфія Рекорд" пише, що половина допомоги УНРРА пішла в Росію та в залемні від неї країни: Україна, Біла Русь, Албанія, Угорщина, Польща, Югославія, Чехословаччина. На провірку виходить, що Росія дісталася кредити в залемніх країнах за харчі УНРРА або, в деяких випадках, продала ці харчі за політичні уступки. Само собою, що "прилекло" американських представників за кордоном.

"Скрінінг" в Америці

Скрінінг по-нашому буде - "пересіювання", "сортування". Між урядовцями в Америці, як повідомляє "Нью Йорк Таймс", є чимало людей, що перебувають під впливом комуністів або фашистів. Республіканська партія, що перемогла на недавніх виборах, хоче зробити "чистку" кадрів урядовців. Як подає "Нью Йорк Таймс" в рр: 1944-45 виключено з державної служби 263 урядовців, що були прихильниками фашизму, і 317 осіб, членів або прихильників комуністичної партії.

Сили комуністів у Франції

Гарольд Келлендер, американський журналіст, пише з Парижу до газети "Нью Йорк Таймс", що небезпека большевизму у Франції не така велика, як могло б здаватися на перший погляд. Він розбирає числа голосів, поданих за комуністів і виводить з того, що приріст виборців за комуністичну партію на попередніх виборах був дуже незначний в абсолютних числах, а при останніх виборах число комуністичних голосів зменшилося. Келлендер пише:

"Комуністи не будуть самі правити Францією дещо час або назавжди". Комуністи мають у Франції великий вплив на професійні робітничі союзи /Конфедерація Праці/. Келлендер розглядає відносини між французькими комуністами і соціалістами і зазначає, що ці партії не можна "класифікувати в один міх". В цих партіях рівно не теорія, а практична політика. Соціалісти вірять у демократичний розвиток і в основі помірковані, а комуністи бажають перевороту: "Якщо буде якісь між демократією і диктатурою, то наскільки пригучнати, що комуністи ковтнуть соціалістів". Келлендер віводить, що він комуніст, якому колективізація хліборобства не розглядається як суперечка, голосує за комуністів, бо він відчував за соціалістів, а діл "за рабів". Задовільною є та ідея, що прозовує родинну традицію "послужити і послужити за комуністів".

**В Америці і Канаді**  
**/Нові книжки/**

Українська преса в Америці і Канаді оповідає про такі нові видання:  
 "МУЧЕНИЦТВО В УКРАЇНІ" - книжка, що її написав Володимир Душник, малював минуле української церкви в ССР і в Польщі. Книжку видав ньюоркський тижневик "Америка".  
 "УКРАЇНЦІ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ" /англ.мовою/-написав Василь Галич, видання Університету в Чикаго. Це історична наукова праця.  
 "ШЕВЧЕНКО і ЖІНКА" - д-ра Л. Мишуги.  
 "ЗВУКИ УКРАЇНИ" /англ.мовою/ - містить у собі 100 українських пісень. Зладив Дм. Андрейко.  
 З інших видань в українській пресі в Америці і Канаді згадується: "УКРАЇНСЬКА ГРАМАТИКА" /англ.мовою/ С. Іклінки, "НОБРАТИМИ" - істор.повість Андрія Чайківського, "КВІТЕЙНИЙ АЛЬМАНАХ", присвячений УНІСкові, "УКРАЇНЦІ В КАНДІ" тощо.

**Допомогова акція.**

Як повідомляють українські часописи, що виходять у Канаді, 14 жовтня відбувається у Канаді день подяки. Дякування Богові за добрий урожай. В зв'язку з цим було розвинутого Й акція допомоги скитальцям.  
 На заклик фонду Допомоги Українцям до багатьох елеваторів почали надходити пожертви збіжжям.  
 Урядовою владою дозволено Комітетові Українок Канади перепропозиції збирку вживаної одягі і до 3000 ярдів нового матеріалу /фланелі/ для українських скитальців, що перебувають в Європі. Збірка закінчилася 30 жовтня ц.р.  
 Та ж преса згадує й про те, що Український Допомоговий Фонд у Канаді розпочав збирку різьваних дарунків, що мають бути призначенні для українських віткачів у Європі.



**Загальні збори кооперативи "Самопоміч"**  
**в Авгсбурзі.**

Дня 22. жовтня ц.р. в першу річницю заснування споживчо-виробничої кооперативи "Самопоміч" в таборі Сомме-Казерне в Авгсбурзі, відбулися перші ділові загальні збори членів, на яких затверджено звіти і баланс кооперативи на день 30. VI. 1946.

Зі звітів управи і Надзвірної Ради приязні довідалися, що кооператива об'єднує 310 членів з паями на суму 3.350 нм. Усі власні фонди кооперативи за звітовий час вносили 14.483.19 нм. в тому числі балансова надвішка 10.645.19 нм на 22.181.03 усієї балансової суми. Кооператива за цей розмірно короткий час мала поважний оборот, бо за пів року закупила товарів для своїх членів на 138.106.79 нм, крім цього комісійних на 26.004-нм. Діяльність свою розпочала кооператива майже з нічого, а сьогодні вона є вже поважною господарською станцією.

З своєї поважної балансової надвішки /10.645.19 нм/ загальні збори призначили досить поважну частину членам у формі товарового звороту й 4.500-нм ухвалено виплатити на культурно-спільнотні цілі, а саме: таборовим школам -2.000-нм; Об'єднанню Українських кооператорів у Мюнхені на видавничий кооперативний фонд 500-нм; Українській Високій Економічній Школі в Мюнхені на наукову роботу 500- нм; УГГІ в Регенсбурзі 500-нм; інвалідам 500- нм, і для Спільнотної Опіки 500-нм.

Досі кооператива займається тільки торговельною діяльністю, закуповуючи для таборового населення різні товари. Всі закупи переводять на вільному ринку, не маючи допомоги від УНРРА. В останньому часі вже заходить до відкриття виробничої спілки. Кооператива поза різними труднощами розвивається добре. В цьому вислуга членів управи, які може поволі, але послідовно й планово ведуть свою працю для добра кооперативи.

Під кінець зборів дообрано чотирьох членів надзвірної ради і затверджено бюджет кооперативи на біжучий діловий рік.

Кооператива "Самопоміч" допомогла розпочати діяльність видавничої кооперативи "Українська Книга", яка поставила собі за мету видавати шкільні книжки для української молоді, що вчитися в школах табору Сомме-Казерне і найближчої округи.



**ЛІТЕРАТУРНИЙ ЖУРНАЛ "ЗАГРАВА"**  
**ч. 2 і 3**

В обох числах вміщені: поезії С.М., Мих. Ореста, Оксани Лятуринської, Яра Славутича, Андрія Гарасевича, В. Онуфрієнка, Олега Зіувського, П. Каменя і Ю. Балка; проза І. Домонговича, Ігоря Костецького, Н. Кибалюка, Людмили Коваленко, О. Несиці; статті Дм. Чижевського, В. Державина, В. Чапленка, В. Порського.

Замовляти в усіх книжкових крамницях.  
 Адміністрація шукає колпортерів на місцях і для роз'їзду.

Адреса редакції: Авгсбург, Сомме-Казерне П/85.  
 Журнал "Заграву" можна замовляти також в адміністрації "Нашого Життя".

**РОЗШУКИ**

В листуванні в справі розшуків належить подавати число оголошення.

- |                      |                         |                       |
|----------------------|-------------------------|-----------------------|
| 714. БОРДЮК Марія    | розшуков                | МАТЮШКОВУ Лідію /55   |
| Ансбах, Променаде-   | років/ та МАТЮШКОВУ     |                       |
| штр., Штадс-Банк     | Ніну /30 років/. Остан- |                       |
|                      | ньо перебували в Галь-  |                       |
|                      | денбреку.               |                       |
| 715. КОНДРАТИК С.    | --                      | сина Євгена.          |
| І7а, Секах           |                         |                       |
| райс Бухен.          |                         |                       |
| 716. ХАРОІМ Василь   | --                      | брата ХАРОІМ Марка з  |
| /І3а/ Умпфенбах,     |                         | с. Сватки, а також    |
| ібер Мілтенберг      |                         | рідних та знайомих.   |
| а/Майн.              |                         |                       |
| 717. БІЛИНСЬКА Марія | --                      | сина інж. Тому БІЛИН- |
| Бамберг,             |                         | СЬКОГО, ур. 1919 р.   |
| Вайсенбургерштр.     |                         | Остання вістка № 1945 |
| 15.                  |                         | з Судетів.            |

**Українська висилкова книгарня**

"В ЕРХОВИНА" в Авгсбурзі, Сомме-Казерне, бл. П/6. має на складі багатий вибір різної української літератури, шкільних підручників, журналів, часописів, портретів та листівок виданих українськими діячів. Кооперативам, книгарням і колпортерам уділяється опуску від 10-25%.

Великий каталог в друку. Гостям раді.

З пошаною  
 Управа

**ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА.**

Спільними зусиллями і працею ми мусимо на-  
 здогнати втрачене. Друкарські засоби "Нашого  
 Життя" їх надалі перебувають у чужих руках. А  
 тому звертасямо до вас з закликом:

Іспомагайте чим можете крадіому розвитку напо-  
 го часопису! Збільшуйте число його читачів і

передплатників!

Передплата 8 марок місячно.

Адреса Адміністрації: Авгсбург, Шнейдерштр.,

101 Біргенфельдштр./

Адреса для листування і громових переказів:

Ukrainian Newspaper "OUR LIFE"  
 AUGSBURG, Postamt 2. Postfach.

Видає Спілка Журналістів при СУПІК  
 в Авгсбурзі

Головний редактор І-р Панас Седенко

Authorized by Information  
 Control Division O.M.G.B.

Licensee: Pawlo Kotowycz